

El Grifonet del lingüista tortosí Joan S. Beltran

El 19 de novembre passat, la delegació territorial ebreca d'Òmnium cultural va organitzar un emotiu sopar amb motiu del lliurament del premi reconeixement Lo Grifonet. El veterà lingüista tortosí Joan S. Beltran i Cavaller en va ser el guardonat, el qual va rebre de mans de la presidenta nacional d'Òmnium, Muriel Casals, l'impressiu treball amb vidre que representa justament la mostra de l'olivera (l'esmentat grifonet), obra de l'artista anglès i resident a les Terres de l'Ebre Bronson Shaw. El senyor Joan S. Beltran té l'honor de disposar d'aquesta menuda obra d'art i del primer reconeixement.

Fa molts anys que segueixo amb admiració els estudis de l'admirat lingüista tortosí, exemple de feina ben feta i d'anàlisis acurades sobre la nostra parla. Recentment el vaig convidar al programa radiofònic *Lletres ebreques*, que dirigeixo a Antena Caro Roquetes. I va ser tot un goig enraonar amb ell, tot i que el temps se'n va fer curt, ja que hi ha tantes coses a parlar amb una persona lliurada totalment al món de

l'estudi lingüístic i amb magnífics coneixements literaris. Vaig voler dedicar molts minuts a parlar de les persones que sacrificadament van dedicar hores i hores, esforços i il·lusió, als cursos de reciclatge de llengua catalana que van tenir lloc a Ulldecona i Tortosa durant els anys 1980. Es tracta d'una de les activitats cabdals, en majúscula, quant a la promoció de la nostra estimada llengua catalana. Una de les meues preguntes va ser si amb aquests cursos van escolaritzar/alfabetitzar milers de mestres i professors en la llengua de la terra. El somriure del professor Beltran era l'espill del seu propi orgull per una tasca impecable i esplèndida que varen realitzar abnegats/des professors/es. *Aïnes i Cruïlla* és la seua gran obra, el seu gran estudi, realitzat conjuntament amb l'enyorat mestre jesuenc Josep Panisello. Es tracta d'un model acadèmic del dialecte occidental, que compta amb el vistiplau de l'Institut d'Estudis Catalans. Tota una obra mestra que

cal consultar, valorar en la seua justa mesura, i difondre.

Els coneixements lingüístics del professor Beltran són immensos. Amb l'amena conversa que varem tenir a les ones de la ràdio roquetenca, varen sortir noms de literats i lingüistes nostrats com: el filòleg traiguerei Pere Labèrnia (autor del primer diccionari modern de la llengua catalana, publicat el 1839), els escriptors i folcloristes Ramon Vergés i Paulí i Joan Moreira (adscriu dins del corrent conegut com a tor-

tosinista), el poeta i lingüista Joaquim Garcia i Girona (sacerdot natural de Benassal, autor de *Vocabulari del Maestrat*, una menuda joia lingüística que va deixar inacabada, i que va intentar completar amb un centenar de mots el gran escriptor valencià Carles Salvador, durant la seua estada com a mestre a l'esmentat poble del Maestrat), Francesc Mestre i Noé (polifacètic home de lletres tortosí, autor igualment de l'històric *Vocabu-*

lari català de Tortosa), i Mn. Tomàs Bellpuig (excel·lent poeta tortosí i autor de *L'art d'escriure bé*, que va tenir sis edicions i va ser l'introducció del fabrisme a les nostres comarques. Tot un plaer poder enraonar sobre aquests mestres i el seu mestratge.

Lo Grifonet, la mostra de l'olivera, la puresa del treball del camp, el creu de les paraules... tot plegat, un reconeixement merescut i entranyable al mestre de les paraules, l'estimat Joan S. Beltran i Cavaller.